

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 64/25

2025 m. birželio 5 d., Liuksemburgas

Generalinės advokatės išvada byloje C-769/22 | Komisija / Vengrija (Europos Sąjungos vertybės)

ES vertybės: generalinė advokatė T. Čapeta mano, kad drausdama ar ribodama prieigą prie LGBTI turinio Vengrija pažeidė ES teisę

Ji siūlo Teisingumo Teismui taip pat konstatuoti savarankišką ESS 2 straipsnio, kuriame išdėstytos Europos Sąjungos pagrindinės vertybės, pažeidimą.

2021 m. Įstatymu LXXIX, kuriuo nustatomos griežtesnės priemonės, taikomos už pedofiliją nuteistiems asmenims, ir iš dalies keičiami tam tikri vaikų apsaugos įstatymai, Vengrija priėmė keletą įvairių nacionalinių teisės aktų pakeitimų (toliau – pakeitimai). Keliais iš tų pakeitimų, kurie, Vengrijos teigimu, buvo priimti siekiant apsaugoti nepilnamečius, iš tiesų draudžiama arba ribojama prieiga prie turinio, kuriuo vaizduojama arba propaguojama „lytinė tapatybė, neatitinkanti gimus priskirtos lyties, lyties keitimas ar homoseksualumas“ (toliau – LGBTI turinys). Dėl šių pakeitimų Komisija pareiškė Vengrijai ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo Teisingumo Teisme. Ji prašo Teisingumo Teismo konstatuoti, kad Vengrija pažeidė Sąjungos teisę trimis skirtingais lygmenimis: pirminės ir antrinės teisės aktus, susijusius su paslaugų vidaus rinka¹, taip pat Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR)², kelias Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) nustatytas teises ir ESS 2 straipsnį³.

Generalinė advokatė Tamara Čapeta siūlo Teisingumo Teismui nuspręsti, kad visi ieškinio pagrindai yra pagrįsti.

Pirma, **tie pakeitimai pažeidžia laisvę teikti ir gauti paslaugas**, įtvirtintą pirminėje Sąjungos teisėje ir vienoje ar keliuose **Elektroninės komercijos direktyvos, Paslaugų direktyvos, Audiovizualinių žiniasklaidos paslaugų direktyvos, taip pat BDAR** nuostatose.

Antra, **minėti pakeitimai taip pat pažeidžia kelias Chartijoje įtvirtintas pagrindines teises, būtent draudimą diskriminuoti dėl lyties ir seksualinės orientacijos⁴, teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą⁵, saviraiškos ir informacijos laisvę⁶, taip pat teisę į žmogaus orumą⁷**. Generalinės advokatės nuomone, tokio kišimosi negalima pateisinti Vengrijos pateiktomis priežastimis, būtent – nepilnamečių sveikos raidos apsauga ir tėvų teise auklėti savo vaikus pagal savo asmeninius įsitikinimus⁸. Šiuo atžvilgiu generalinė advokatė paaiškina, kad nurodant, jog siekiama apsaugoti nepilnamečius, ginčijamais Vengrijos teisės aktais draudžiama vaizduoti įprastą LGBTI asmenų gyvenimą ir juose neapsiribojama nepilnamečių apsauga nuo pornografinio turinio, kuris Vengrijoje buvo draudžiamas jau iki pakeitimų.

Vengrija nepateikė jokių įrodymų, kad turinys, kuriuo vaizduojamas įprastas LGBTI asmenų gyvenimas, kelia potencialų pavojų pakenkti nepilnamečių sveikai raidai. Taigi **tie pakeitimai grindžiami įvertinimu, kad homoseksualų ir ne cislyčių gyvenimas neturi tokios pat vertės ar statuso kaip heteroseksualų ir cislyčių gyvenimas**.

Trečia, generalinė advokatė mano, kad Teisingumo Teismas turėtų, kaip prašo Komisija, konstatuoti, kad valstybė narė padarė savarankišką **ESS 2 straipsnio**, kuriame išdėstytos pagrindinės Europos Sąjungą grindžiančios vertybės, pažeidimą.

Generalinė advokatė T. Čapeta pažymi, kad Sąjungos teisinė tvarka yra sukurta dialogo būdu. Tai reiškia, kad galima laikytis skirtingų požiūrių į tai, kaip bendros vertybės turėtų būti „sukonkretintos“. Nesutarimai dėl pagrindinių teisių turinio arba skirtumai derinant dvi ar daugiau pagrindinių teisių neturėtų būti laikomi ESS 2 straipsnio pažeidimu. Tai yra konstitucinio dialogo Sąjungos teisės sistemoje dalis, leidžianti skirtingai „sukonkretinti“ teises. Vis dėlto tokie nesutarimai nepaneigia pačių vertybių.

Konstatuoti ESS 2 straipsnio pažeidimą galima tik jeigu Teisingumo Teismas padaro išvadą, kad valstybė narė pažeidė Chartijoje įtvirtintą teisę, nes paneigė tą teisę sukonkretinančią vertybę.

Šioje byloje generalinė advokatė laikosi nuomonės, kad negalima pasitelkiant dialogą ginčyti LGBTI asmenų teisės į vienodą pagarbą valstybėse narėse. Nepagarba visuomenės grupei ir jos marginalizavimas yra lygybės, žmogaus orumo ir pagarbos žmogaus teisėms vertybių nubrėžtos „raudonosios linijos“.

Taigi, ji mano, kad, **kvestionuodama LGBTI asmenų lygybę, Vengrija nedemonstruoja nesutikimo ar kitokio požiūrio į Europos Sąjungos vertybių turinį. Veikiau ta valstybė narė paneigia kelias iš tų pagrindinių vertybių ir taip smarkiai nukrypsta nuo ESS 2 straipsnyje atspindėto konstitucinės demokratijos modelio.**

PASTABA. Generalinio advokato išvada nėra privaloma Teisingumo Teismui. Būdami visiškai nepriklausomi, generaliniai advokatai siūlo Teisingumo Teismui teisinį bylos, už kurią jie atsakingi, išnagrinėjimo būdą. Dabar Teisingumo Teismo teisėjai pradeda pasitarimus šioje byloje. Sprendimas bus priimtas vėliau.

PASTABA. Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Europos Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti jo sprendimą. Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė to sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Vis dėlto, jei Komisijai nepranešta apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos siūlymu, Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas išvados tekstas](#) nuo jos paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Nuotraukas iš išvadų skaitymo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ Būtent [SESV 56 straipsnį](#) ir šiuos Sąjungos antrinės teisės aktus: Elektroninės komercijos [direktyva 2000/31/EB](#), Paslaugų vidaus rinkoje [direktyva 2006/123/EB](#), Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų [direktyva 2010/13/ES](#).

² Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

³ Europos Sąjungos Sutarties [2 straipsnyje](#) nustatyta: „Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.“

⁴ Chartijos [21 straipsnis](#).

⁵ Chartijos [7 straipsnis](#).

⁶ Chartijos [11 straipsnis](#).

⁷ Chartijos [1 straipsnis](#).

⁸ Chartijos [14 straipsnio 3 dalis](#).